

**Breheimen
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Skjåk utmarkssenter (v/Skjåk
Almenning), 2690 Skjåk og
Luster kommune,
Kommunehuset, 6868 Gaupne

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 10
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/breheimen>

Norsk institutt for naturforskning
v/ Lise Tingstad
Postboks 5685 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Saksbehandlar Stein Magne Grevrusten

Vår ref. 2021/4224-7 432.3

Dykkar ref.

Dato 21.06.2021

Breheimen NP - Disposisjon - 2021 - Merking av analyseruter og uttak av små mengder plantemateriale - arealrepresentativ naturovervåking ANO - Norsk institutt for naturforskning NINA

Viser til søknad om merking av analyseruter og uttak av små mengder plantematerialer i Breheimen nasjonalpark. Breheimen nasjonalparkstyre har gjort følgende vedtak i saka:

I styremøte den 11. juni 2021 har Breheimen nasjonalparkstyre vedteke å gje Norsk institutt for naturforskning (NINA) løyve til å gjennomføre datainnsamling som søkt om for følgjande prøveflater i Breheimen nasjonalpark og Strynefjellet landskapsvernområde:

Flate	Koordinat (x)	Koordinat (y)
ANO35	117250	6867250
ANO 234	113750	6894250
ANO 328	137250	6878250
ANO 913	130750	6872250

Løyvet er fatta med heimel i § 48 i naturmangfaldlova.

Følgjande vilkår gjeld:

- *Løyvet gjeld for følgjande tiltak:*
 - *setje ned to små metallrøyr i samanheng med merking av ruter for analyse (til saman 18 ruter pr. ANO-flate/område). Røyra skal brukast til å finne att posisjonen på ruta frå år til år når ruta skal analyserast på nytt.*
 - *uttak av små mengder plantemateriale i forbindelse med registrering av artar.*
- *All ferdsel i samband med registreringane skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.*

Nasjonalpark	Breheimen
Naturresevat	Høyrokampen
Landskapsvernområde	Strynefjellet, Mysubytta, Høydalen, Mørkridsdalen, Vigdalen

- *Det må etablerast gode rutinar for registrering av kvar det blir sett ut metallrøyr i bakken slik at ein sikrar at alle røyra blir henta inn når prosjektet er ferdig.*
- *Løyvet gjeld fram til prosjektet er avslutta. Metallrøyra skal fjernast så snart prosjektet er avslutta og seinast i løpet av hausten 2026.*

Vi gjer oppmerksam på at dette løyvet berre gjeld i forhold til naturmangfaldlov/verneforskrifta for Breheimen nasjonalpark og Strynefjellet landskapsvernområde. Søkjar er sjølv ansvarleg for å innhente eit eventuelt løyve etter anna lovverk frå Luster kommune, Skjåk kommune og grunneigar.

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av ein part eller andre med rettsleg klageinteresse, jf. forvaltningslova § 28. Frist for klage er tre veker frå vedtaket er motteke. Ei eventuell klage stilast til Miljødirektoratet, men sendast til Breheimen nasjonalparkstyre.

Eg viser elles til vedlagt utskrift av saka.

Med helsing

Stein Magne Grevrusten
nasjonalparkforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Saksframlegg

Arkivsaksnummer: 2021/4224-4

Saksbehandlar: Stein Magne Grevrusten

Dato: 26.05.2021

Breheimen NP – Strynefjellet LVO - Dispensasjon – 2021-2026 - Merking av analyseruter og uttak av små mengder plantemateriale - arealrepresentativ naturovervåking ANO - Norsk institutt for naturforskning NINA

Innstilling frå forvaltar

I styremøte den 11. juni 2021 har Breheimen nasjonalparkstyre vedteke å gje Norsk institutt for naturforskning (NINA) løyve til å gjennomføre datainnsamling som søkt om for følgjande prøveflater i Breheimen nasjonalpark og Strynefjellet landskapsvernområde:

Flate	Koordinat (x)	Koordinat (y)
ANO35	117250	6867250
ANO 234	113750	6894250
ANO 328	137250	6878250
ANO 913	130750	6872250

Løyvet er fatta med heimel i § 48 i naturmangfaldlova.

Følgjande vilkår gjeld:

- Løyvet gjeld for følgjande tiltak:
 - setje ned to små metallrøyr i samanheng med merking av ruter for analyse (til saman 18 ruter pr. ANO-flate/område). Røyra skal brukast til å finne att posisjonen på ruta frå år til år når ruta skal analyserast på nytt.
 - uttak av små mengder plantemateriale i forbindelse med registrering av artar.
- All ferdsel i samband med registreringane skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.
- Det må etablerast gode rutinar for registrering av kvar det blir sett ut metallrøyr i bakken slik at ein sikrar at alle røyra blir henta inn når prosjektet er ferdig.
- Løyvet gjeld fram til prosjektet er avslutta. Metallrøyra skal fjernast så snart prosjektet er avslutta og seinast i løpet av hausten 2026.

Vi gjer oppmerksom på at dette løyvet berre gjeld i forhold til naturmangfaldlov/verneforskrifta for Breheimen nasjonalpark og Strynefjellet landskapsvernområde. Søkjar er sjølv ansvarleg for å innhente eit eventuelt løyve etter anna lovverk frå Luster kommune, Skjåk kommune og grunneigar.

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av ein part eller andre med rettsleg klageinteresse, jf. forvaltningslova § 28. Frist for klage er tre veker frå vedtaket er motteke. Ei eventuell klage stilast til Miljødirektoratet, men sendast til Breheimen nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Breheimen nasjonalparkstyre - 11.06.2021

Vedtak som innstilling.

Vedtak

I styremøte den 11. juni 2021 har Breheimen nasjonalparkstyre vedteke å gje Norsk institutt for naturforskning (NINA) løyve til å gjennomføre datainnsamling som søkt om for følgjande prøveflater i Breheimen nasjonalpark og Strynefjellet landskapsvernområde:

Flate	Koordinat (x)	Koordinat (y)
ANO35	117250	6867250
ANO 234	113750	6894250
ANO 328	137250	6878250
ANO 913	130750	6872250

Løyvet er fatta med heimel i § 48 i naturmangfaldlova.

Følgjande vilkår gjeld:

- Løyvet gjeld for følgjande tiltak:
 - setje ned to små metallrør i samanheng med merking av ruter for analyse (til saman 18 ruter pr. ANO-flate/område). Røyra skal brukast til å finne att posisjonen på ruta frå år til år når ruta skal analyserast på nytt.
 - uttak av små mengder plantemateriale i forbindelse med registrering av artar.
- All ferdsel i samband med registreringane skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.
- Det må etablerast gode rutinar for registrering av kvar det blir sett ut metallrør i bakken slik at ein sikrar at alle røyra blir henta inn når prosjektet er ferdig.

- Løyvet gjeld fram til prosjektet er avslutta. Metallrøyra skal fjernast så snart prosjektet er avslutta og seinast i løpet av hausten 2026.

Vi gjer oppmerksam på at dette løyvet berre gjeld i forhold til naturmangfaldlov/verneforskrifta for Breheimen nasjonalpark og Strynefjellet landskapsvernområde. Søkjar er sjølv ansvarleg for å innhente eit eventuelt løyve etter anna lovverk frå Luster kommune, Skjåk kommune og grunneigar.

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av ein part eller andre med rettsleg klageinteresse, jf. forvaltningslova § 28. Frist for klage er tre veker frå vedtaket er motteke. Ei eventuell klage stilast til Miljødirektoratet, men sendast til Breheimen nasjonalparkstyre.

Dokument i saka

- Søknad frå Norsk institutt for naturforskning, datert 6. april 2021.
- E-post med tilleggsopplysningar, datert 13. april 2021.

Saksopplysningar

Søknaden er attgjeven nedanfor:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) skal på oppdrag fra Miljødirektoratet utføre vegetasjonskartlegging i forbindelse med prosjektet «Arealrepresentativ naturovervåking» (ANO). ANO er et nasjonalt overvåkingsprogram som samler inn data på viktige indikatorer for fagsystemet for økologisk tilstand. Overvåkingsprogrammet vil ikke fokusere på resultater fra enkeltområder, men alle innsamlede data vil tilsammen gi en nasjonal statistikk på langsiktige endringer i norsk natur.

ANO sine overvåkingsflater er fordelt over hele fastlands-Norge. Flatene er valgt fra SSBs rutenettverk, med 500x500 meter flater og i hver flate er det lagt ut et forband på 18 punkter som undersøkes.

- *Datainnsamlingen i ANO gjøres på faste punkter og inkluderer to komponenter: Registrering av variabler for økologisk tilstand, herunder artssammensetning av karplanter, vegetasjonsdekning og vegetasjonsstruktur.*
- *Kartlegging av naturtyper etter NiN kartleggingsinstruks for målestokk 1:5000*

<https://www.miljodirektoratet.no/omoss/roller/miljoovervaking/overvakingsprogrammer/basisovervaking/arealrepresentativ-naturovervakningano/>

*Følgende flater har havnet innenfor et verneområde som dere har forvaltningsmyndighet for:
Her er koordinater til ANO-flatenes midtpunkt: (en flate er på 500x500m)*

- ANO35 117250 6867250
- ANO 234 113750 6894250
- ANO 328 137250 6878250
- ANO 913 130750 6872250

Det søkes herved om dispensasjon til kunne sette ned to metallrør i hver rute for merking, til sammen 36 merker pr ANO-flate. Dette for å kunne gjenfinne punktene ved senere besøk. I tillegg kan det være aktuelt med uttak av små mengder plantemateriale i forbindelse med belegg for artsbestemmelse (belegg tas kun av planter som ikke er truet eller svært sjeldne). Feltarbeidet vil foregå i tidsrommet juli-september 2021 og all ferdsel i forbindelse med kartleggingen vil skje i tråd med friluftslovens regler om ferdsel og god ferdselskultur.

Karta viser plassering av dei 4 punkta som er omtala i søknaden.

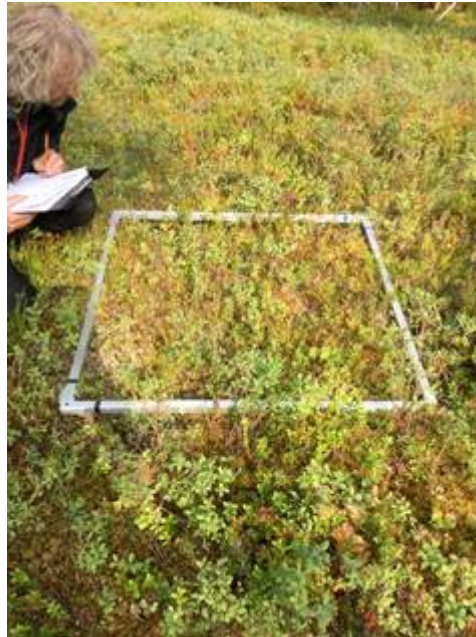
I e-post datert 13. april 2021 etterlyste nasjonalparkforvaltar tilleggssopplysningar om bl.a. størrelse på metallrør og korleis dette er sett opp ute i felt, kor lang tid skal røyra stå ute / tidshorisont på prosjektet og kva betyr «uttak av små mengder plantemateriale» i praksis.

Same dag kom følgande svar:

Metallrørene er 1 cm i diameter og 5 eller 10 cm lange, avhengig av hvordan jorda er der rørene settes ned.

De bankes helt ned i jorden slik at de knapt er synlige. Dersom punktet treffer berg eller stein (eller annen grunn som er uegnet for å sette ned merker) blir det ikke satt ned merker. Da markeres kun med GPS. Alle punkter registreres i øvrig med differential GPS med høy presisjon, slik at vi med størst mulig sannsynlighet klarer å finne igjen merkene. Vi har også mulighet for å benytte metall-detektor for gjenfinning. Prosjektet har varighet ut feltsesongen i 2024, og rørene vil bli stående hele perioden. Det er mulig at prosjektet får videre finansiering, og at man da ønsker å besøke lokalitetene igjen i 2026. I så fall trenger vi merkene til 2026.

Under ligger et bilde av en analyseramme på 1x1 m som vi legger ned på de 18 punktene i hver flate (500x 500m). Her er det da satt ned to metallrør; et i sørvestre hjørne, og et i nord-østre hjørne av ramma. De er ikke synlige på bildet. Jeg har dessverre ikke bilde av selve merkene.

Med «uttak av små mengder plantemateriale» mener vi følgende: i noen tilfeller vil vi komme over arter som vi ikke klarer å identifisere på kort tid i felt. Dersom det er mange individer tilstede, kan det være at vi plukker med oss ett enkelt individ for å kunne artsbestemme hjemme på kontor/lab samme kveld.

Vi gjør selvfølgelig dette kun hvis: 1) det vokser mange individer på stedet, 2) at vi kan plukke ett individ uten å ta med røtter eller skade individer som vokser sammen med arten vi vil plukke og 3) at dette ikke er en fredet art – vi sender gode botanikere ut, så dersom de har mistanke om fredet, rødlistet art plukker de selvfølgelig ikke med seg noe.

Heimelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev datert 1. februar 2011 delegert forvaltningsmynde for Breheimen nasjonalpark, Strynefjellet landskapsvernområde, Mysubytta landskapsvernområde, Høydalen landskapsvernområde, Mørkridsdalen landskapsvernområde, Vigdalen landskapsvernområde og Høyrokampen naturreservat til Breheimen nasjonalparkstyre i medhald av § 62 i naturmangfaldlova.

Verneformål – forskrift

Breheimen nasjonalpark

Formålet med Breheimen nasjonalpark er å ta vare på eit stort, samanhengande og villmarksprega naturområde som inneheld særeigne, representative økosystem og

landskap utan tyngre inngrep.

I verneforskrift for Breheimen nasjonalpark står det at *med dei unntaka som følgjer av forskrifta pkt. 1.2 og 1.3 er det forbod mot inngrep av alle slag, mellom anna oppføring av varige eller mellombelse bygningar, anlegg og innretingar.....* (§ 3 pkt. 1.1).

Forvaltingsmyndigheita kan i denne samanhengen gje løyve til forskingsaktivitet innanfor verneområda med heimel i verneforskrifta §4, jf. naturmangfaldlova § 48, når vilkåra for å gje slikt løyve er oppfylt.

I verneforskrift for Breheimen nasjonalpark står det at vegetasjon, også daude busker og tre, skal vernast mot skade og øydelegging av alle slag. Planting eller såing av tre og annan vegetasjon er forbode (§ 3 pkt. 2.1). Forvaltingsmyndigheita kan i denne samanhengen gje løyve til forskingsaktivitet innanfor verneområda med heimel i verneforskrifta §4, jf. naturmangfaldlova § 48, når vilkåra for å gje slikt løyve er oppfylt.

Strynefjellet landskapsvernområde

Føremålet med Strynefjellet landskapsvernområde er å ta vare på eit naturlandskap med økologisk verdi og opplevingsverdi.

I verneforskrift for Strynefjellet landskapsvernområde står det at *området er verna mot inngrep som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sitt særpreg eller karakter. Med dei unntaka som følgjer av forskrifta pkt. 1.2 og 1.3 er det forbod mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av varige eller mellombelse bygningar, anlegg og innretingar.....* (§ 3 pkt. 1.1). Forvaltingsmyndigheita kan i denne samanhengen gje løyve til forskingsaktivitet innanfor verneområda med heimel i verneforskrifta §4, jf. naturmangfaldlova § 48, når vilkåra for å gje slikt løyve er oppfylt.

I verneforskrift for Strynefjellet landskapsvernområde står det at *plantelivet skal vernast mot skade og øydelegging som kan endre det verna landskapet sitt særpreg eller karakter vesentleg. Innføring av nye planteartar er forbode. For dyrka mark gjeld forbodet mot innføring av nye planteartar berre planteartar som gjennom spreiding kan redusere verneområdet sin verdi* (§ 3 pkt. 2.1). Forvaltingsmyndigheita kan i denne samanhengen gje løyve til forskingsaktivitet innanfor verneområda med heimel i verneforskrifta §4, jf. naturmangfaldlova § 48, når vilkåra for å gje slikt løyve er oppfylt.

Forvaltningsplan

I forvaltningsplanen står følgande om forskingsaktivitet:

Det er eit mål at verneområda i Breheimen kan nyttast til forskning og undervisning når det er naudsynt for kvalitet og resultat på forskings- eller undervisningsprogram, så lenge det er i tråd med verneføremålet, og nytten overstig skade/ ulempe for naturmiljøet.

Breheimen nasjonalparkstyre skal ha god kontakt med forskingsmiljøa som nyttar Breheimen og nærliggjande område.

Kunnskap om, og formidling av forskingsresultat er ei viktig oppgave for forvaltinga.

Forsknings- og undervisningsopplegg som kan gjennomførast med tilnærma same verdi utanfor verneområda, skal kanalisert dit.

Forskning og undervisning som ikkje er i strid med verneføremålet og som skjer i samsvar med vernereglane kan skje utan løyve. Elles kan nasjonalparkstyre gje løyve til forskningsaktivitet gjennom dei generelle dispensasjonsreglane i forskriftene.

Aktivitetar i samband med forskingsprosjekt som krev løyve etter verneforskriftene, skal skje i regi av universitet, høgskule, forskingsinstitutt eller anna godkjend instans med forskingskompetanse.

Forskningsprosjekt i Breheimen nasjonalpark skal som hovudregel byggje på undersøkingar i urørt natur, eller vere retta mot aktuelle forvaltingsretta problemstillingar/utfordringar som vedkjem verneføremål og verneområde. Kravet i høve urørt natur vil ikkje vere like viktig i landskapsvernområda og forskning knytt til kulturlandskap og kulturhistorie vil bli prioritert.

Aktuelle forskingsprosjekt må tilfredsstille vitenskaplege krav til oppbygging og gjennomføring.

Naturmangfaldlova

I tillegg til behandling etter verneforskrift/naturmangfaldlov må søknaden også vurderast etter naturmangfaldlovenes miljørettslege prinsipp som er nedfelt i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samla belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar, samt miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetoder), jamfør § 7.

Vurdering

På oppdrag for Miljødirektoratet søker Norsk institutt for naturforskning (NINA) om å få utføre vegetasjonskartlegging i samband med prosjektet «Arealrepresentativ naturovervåking» (ANO) i Breheimen. ANO er et nasjonalt overvåkingsprogram som samlar inn data på viktige indikatorar for fagsystem for økologisk tilstand. Dei 4 prøveflatene, som er 500x500 m store, ligg i Breheimen nasjonalpark. Midtpunktet på den eine av desse flatene (ANO234) ligg så tett inntil grensa for Strynefjellet landskapsverneområde at flata dekkjer både nasjonalparken og landskapsvernområdet. Det er gjeve løyve til same formål i andre verneområde i Noreg tidlegare.

I § 33 bokstav h i naturmangfaldlova står det at eit av formåla med områdevern er bevaring av referanseområder for å følgje utviklinga i naturen. I denne samanhengen må det gjerast vitskapelege registreringar for å dokumentere naturens utvikling. Eit nasjonalt prosjekt som dette, med et nettverk av flater, er i tråd med et slikt mål. I forvaltningsplanen er det eit tydeleg mål at verneområda i Breheimen skal kunne nyttast til forskning og undervisning når det er naudsynt for kvalitet og resultat på forskings- eller undervisningsprogram, så lenge det er i tråd med verneføremålet, og nytten overstig skade/ ulempe for naturmiljøet.

I praksis er det ut frå søknaden søkt om følgjande tiltak innanfor dei 4 flatene:

- setje ned to små metallrøyr i samanheng med merking av ruter for analyse (til saman 18 ruter pr. ANO-flate/område). Røyra skal brukast til å finne att posisjonen på ruta frå år til år når ruta skal analyserast på nytt.
- uttak av små mengder plantemateriale i forbindelse med registrering av artar.

Nasjonalparkforvaltar meiner at det er tilstrekkeleg kunnskap om området og konsekvensane av tiltaket. Med bakgrunn i databasar (Naturbasen og Artsdatabanken), forvaltningsplanen for Breheimen, ulike naturfaglege rapportar og generell kunnskap om området, er det god oversikt over kva som kan påverke natur og miljø negativt. Det er god oversikt over biotopar og artsmangfald i området. Ein del av desse blir følgd opp av lokalt personell frå Statens naturoppsyn (SNO). Det er ikkje registrert sårbare lokalitetar for fugl i nærleiken til desse flatene og det er heller ikkje registrert kulturminne innanfor dei 4 flatene. Villreinen bruker områda som heilårsbeite men det blir vurdert at ein marginal aktivitet som dette ikkje vil påverke villreinen negativt (§ 8).

Med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget meiner nasjonalparkforvaltar at det ikkje er nødvendig å ta i bruk føre-var-prinsippet (§ 9) i saken. Slik det er beskrive i søknaden vil metallrøyra knapt vera synlege og plantematerialet som eventuelt blir teke ut er av marginal mengde. I forhold til økosystem-tilnærming og samla belastning, vurderer nasjonalparkforvaltar at det er forsvarleg å tillate tiltaka slik dei er beskrive i søknaden frå NINA. Det er ikkje vurdert at verneverdiane eller verneformålet blir nemneverdig påverka ved gjennomføring av tiltaka. Den samla belastninga vil ikkje bli større enn den er i dag, dersom vilkåra blir følgd. Det er viktig at tiltakshavar har gode rutinar for registrering av kvar det blir sett ned metallrøyr, slik at det er mogleg å finne att røyra når prosjektet er ferdig (§10). Tiltakshavar pliktar å iverksette dei tiltak som er naudsynt for at naturmangfaldet ikkje skal bli skadelidande. Om ikkje dette blir gjort, kan tiltakshavar bli pålagt å setja i verk tiltak for å rette skaden i ettertid. Når det gjeld miljøforsvarlege teknikkar sikrast dette gjennom vilkåra som er stilt i saken (§§ 11-12).